

Styre

Fakultetsstyret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Arkivreferanse

2026/1954

Styresak

9/26

Dokumentdato

16/02/2026

Møtedato

24.02.2026

Forslag til praksis for ansettelse i forskerstillinger ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- [Personalreglement pkt. 8](#)
- [Reglement for opprykk til forsker 1109 i statlige virksomheter](#)
- [Regler for opprykk til forsker kode 1183](#)

Forsker 1183 er forsker med professorkompetanse. Forsker 1109 er forsker med doktorgrad.

Bakgrunn

Ved ikrafttredelse av ny universitets- og høyskolelov og tilhørende forskrift ble formuleringen i lovens kapittel 6 endret fra «Utlysning av og ansettelse i undervisning og forskerstillinger», til «Ansettelse i undervisnings- og forskningsstillinger» i kapittel 7 i ny lov. Endringen innebærer at forskerstillinger ikke lenger omfattes av bestemmelsene i universitets- og høyskoleloven, og har ikke lenger et lovbestemt krav til sakkyndig komité ved ansettelse.

Som en følge av lovendringen har Universitetet i Bergen revidert Personalreglementet (gjeldende fra 28. mai 2025). I personalreglementet fremgår det nå at det enkelte fakultet kan ta stilling til bruk av komiteer ved ansettelser i stillinger som forsker. I Personalreglementet står følgende:

Forskerstillinger omfattes ikke av bestemmelsene i universitets- og høyskoleloven. Det er følgelig ikke krav til sakkyndig komité, men fakultetsstyret kan beslutte å oppnevne vurderingskomiteer ved ansettelse i forskerstilling 1109 og 1183. Vurderingskomiteene sammensettes da på samme måte som sakkyndige komiteer sammensettes ved opprykk til disse stillingene. Det vises her til Reglement for opprykk til forsker 1109 i statlige virksomheter og Regler for opprykk til forsker kode 1183.

UiB benytter begrepet «vurderingskomité» for de tilfellene der det gjennomføres en faglig vurdering i en komité, men hvor loven ikke krever sakkyndig komité. I tråd med Personalreglementet er det altså opp til det enkelte fakultetsstyret å fastsette praksisen for bruk av vurderingskomiteer for stillinger som forsker 1109 og 1183.

Sammensetning for eventuelle vurderingskomiteer utgår fra opprykksreglementene ved UiB:

For forsker 1109:

«Utvalget skal bestå av 3 medlemmer som har kompetanse innen søkers fagområde/fagfelt. Minst en av de sakkyndige må ha kompetanse over forsker 1109 nivå. De øvrige må ha forsker 1109 kompetanse. Minst ett av medlemmene i utvalget bør være tilsatt i et fagmiljø som har fått ansvar for doktorgradsutdanning. To av de sakkyndige skal velges utenom den virksomhet som stillingen er knyttet til, dersom ikke helt spesielle hensyn er til hinder for det. Begge kjønn skal om mulig være representert i utvalget»

For forsker 1183:

«Bedømmelseskomiteen skal bestå av minst 3 personer med professorkompetanse eller kompetanse på forsker 1183-nivå innen søkerens fagområde/forskningsfelt. Det utpekes en administrator for komiteen. Dersom denne ikke samtidig er medlem av komiteen, har vedkommende ikke avgjørelsesrett i komiteen. Så langt det er mulig, og på de fagområder/forskningsfelt det er naturlig, skal komiteen ha et medlem fra et annet land. Bare ett medlem av bedømmelseskomiteen kan være fra søkerens egen institusjon. Komiteen må om mulig ha begge kjønn representert.»

Alternativ til vurderingskomiteer

Gjennom personalreglementet gis altså fakultetsstyret ved det enkelte fakultet anledning til å avgjøre om, og eventuelt når, faglig vurdering ved bruk av en vurderingskomite skal gjennomføres for stilling som forsker på ulike nivåer.

Dersom fakultetsstyret ikke vedtar å bruke vurderingskomite er alternativet en prosess mer lik den som benyttes for å rekruttere til f.eks. stipendiatstillinger eller teknisk/administrative stillinger. Det vil da være en gruppe oppnevnt av instituttleder som gjennomfører både vurdering av vitenskapelige kvalifikasjoner og intervju/referanseinnhenting. Komiteen utarbeider en rapport etter en fastsatt mal. Denne sendes ikke til søkerne for at de skal kunne komme med merknader slik det gjøres ved bruk av vurderingskomite. I rapporten beskrives det likevel i atskilte deler hva som er søkerens faglige kvalifikasjoner og erfaring, inntrykk fra intervju og inntrykk fra referanseinnhenting. Den inneholder også en sammenligning av søkerne opp mot hverandre og påfølgende rangering. Komiteens vurderinger er på denne måten dokumentert og etterprøvbare.

Det er ikke i regelverket krav til sammensetning av denne gruppen, men det foreslås at den som hovedregel har følgende sammensetning:

- Minst tre medlemmer
- To medlemmer med minimum tilsvarende kompetanse som stillingen som er utlyst, i tillegg ett medlem med relevant HR-kompetanse
- Begge kjønn skal være representert

Ansettelse av forskere skjer i fakultetets eget ansettelsesutvalg for forskere.

Kommentarer fra ledelsen

Fakultetsledelsen har vurdert om det vil gi en adekvat bedømmelse av søkere dersom man ikke bruker vurderingskomite, men heller følger samme ansettelsesprosess som for f.eks. stipendiater eller teknisk/administrative stillinger. Dette har også vært til diskusjon i instituttledergruppen.

Det kan være grunner til at ansettelse av forskere bør involvere en faglig vurdering av søkerne som blir utført av en egen vurderingskomite; det er med på å sikre en vurdering av søkerne samlede faglige kompetanse og bidrar til en transparent prosess. Det oppleves også positivt for mange kandidater å få mulighet til å se hvordan kvalifikasjonene deres har blitt vurdert.

Spørsmålet er om disse fordelene oppveier det som oppleves å være ulempene ved å ha en egen komite for å vurdere vitenskapelige kvalifikasjoner. Hvis man velger å vedta at det skal være vurderingskomiteer skal altså to av medlemmene være fra utenfor UiB. Erfaringsmessig er dette noe som forsinker prosesser, både fordi det tar lenger tid å finne og få oppnevnt medlemmer, og fordi det er vanskeligere å følge opp selve komitearbeidet. At prosessen er delt i to er også i seg selv forsinkende, man må avvente komitevurderingen før man kan igangsette del to, intervjuer og innhenting av referanser.

Det lyses generelt ikke ut forskerstillinger som er finansiert over grunnbevilgning, dermed gjelder dette eksterntfinansierte stillinger. Ved ansettelser i prosjekt kan rask oppstart ofte være en viktig faktor i rekrutteringen.

Uansett om man velger å ha vurderingskomiteer så skal kvalifikasjonsprinsippet ivaretas og den best kvalifiserte kandidaten få tilbud om stillingen. Dette skal også kunne dokumenteres.

Fakultetsledelsen mener at en rekrutteringsprosess uten vurderingskomite vil gi et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for innstillende myndighet og ansettelsesmyndighet. Det er også en fordel at det gir en mer effektiv prosess, med mindre ressursbruk.

Det kan unntaksvis være forskerstillinger der man ønsker å anvende vurderingskomite i evalueringen av søkerne. Fakultetsledelsen anbefaler at det gis anledning for dekan å vurdere å avgjøre når det er hensiktsmessig.

Forslag til vedtak

Styret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet vedtar ny praksis for ansettelser i stilling som forsker 1109 og 1183.

Synnøve K. N. Bendixsen
dekan

Kirstine Kolsrud
fakultetsdirektør

16/02/2026/Bjørn Arild Petersen